

Emnekode: 6000	Emnenavn: Bedriftsøkonomisk analyse og regnskap	
Dato: 06.06.2017	Tid fra / til: 09:00 – 14:00	Ant. timer: 5
Ansv. faglærer: Asbjørn Nygård (Bø) og Hans Martin Rugstad (Porsgrunn)		
Campus: Bø	Fakultet: Handelshøyskolen	
Antall oppgaver: 4	Antall vedlegg: 2	Ant. sider inkl. forside og vedlegg: 11
Tillatte hjelpemidler (jfr. emnebeskrivelse): Egen kalkulator		
Opplysninger om vedlegg: Saldobalanse til oppgave nr 1 ligger som vedlegg 1 (2 eksemplarer). Ett utfylt eksemplar kan innleveres som del av original besvarelse. Vedlegg 2 skal ikke innleveres som del av besvarelsen.		
Merknader:		

Kryss av for type eksamenspapir

Ruter

Linjer

BOKMÅL

OPPGAVE 1 (35%)

Handelskompaniet AS driver virksomhet i eget bygg. Noe av lokalene leies ut til andre. Foreløpig saldobalanse pr 31.12.2016 er lagt ved som vedlegg 1 (alle tall er i hele tusen). I resultatregnskapet er lønn, feriepenger og arbeidsgiveravgift samlet i en konto. Alle betalbare driftskostnader er samlet i en konto; - Andre driftskostnader. I balansen er Skyldig arbeidsgiveravgift, påløpte feriepenger og påløpt arbeidsgiveravgift av feriepenger samlet i en konto.

Vedlegg 1 skal brukes som løsningsark. Legg til kontoer ved behov. Det skal bare leveres inn i ett eksemplar.

A. I forbindelse med årsavslutningen for 2016 skal du utarbeide Balanse og Resultatkonto der du tar hensyn til følgende tilleggsopplysninger:

1. Bygningen skal avskrives lineært med 2 % av kostpris som er 8000.
2. Varebiler skal avskrives lineært med 15 % av kostpris som var 1400.
3. Inventaret er anskaffet for 1250. Det avskrives lineært med 10 %.
4. En av leietakerne har før utgangen av 2016 betalt 15 i forskuddsleie for 1. kvartal 2017.
5. Det betales avdrag og renter på pantelånet to ganger i året; - 01.03.16 og 01.09.16. Renter beregnes etterskuddsvis med en rentesats på 4 % p.a.
6. Avsetning tap på fordringer pr 31.12.16 er beregnet til 45.
7. Varebeholdningen ved årets utgang skal føres i balansen med 1360.
8. Forsikringer betales en gang pr år. Selskapet har i løpet av året betalt 135 i forsikringspremie for perioden 01.05.16 – 30.04.17. Beløpet er bokført på konto Andre driftskostnader.
9. Ved utgangen av året var påløpte driftskostnader 82.
10. Det skal ikke avsettes til skatt. Hele overskuddet / underskuddet skal føres mot Annen egenkapital.

B. Hvor stor er bruttofortjenesten i kroner og prosent?

OPPGAVE 2 (15 %)

Vis bokføringen av følgende transaksjoner enten ved å tegne opp kontoer eller ved å angi konteringen i en tabell.

Bruk de kontoene du finner nødvendige. Det anbefales å lage separate oppstillinger for del A og B.

A. Utgående faktura, kreditnota, rabatt og betaling.

- a) Utgående faktura vedrørende leveranse fra Bø Bygg til Snekker Andersen datert 01.02.2017:

Fakturabeløp: kr 72.800,- + 25 % merverdiavgift.

Betalingsbetingelser: pr 30 dager – 2 % rabatt

- b) Utgående kreditnota til Snekker Andersen 19.02.2017 på grunn av retur av varer. Beløp: kr 5.600,- + 25 % merverdiavgift.
- c) Mottatt innbetaling fra Snekker Andersen 02.03.2017. Mottatt beløp er fakturabeløpet med fradrag for kreditnota og rabatt avrundet til nærmeste hele krone. Beløpet er godskrevet kassekredittkonto.

B. Lønn

Lønnsutbetaling den 15.03.2017 basert på følgende opplysninger:

Samlet brutto lønn	312.000
Samlet skattetrekk	96.200
Sats for arbeidsgiveravgift:	14,1 %
Sats for feriepenger:	10,2 %

Det skal beregnes og bokføres fullstendige avsetninger til feriepenger og arbeidsgiveravgift. Skattetrekket skal overføres til egen bankkonto for skattetrekksmidler. Alle utbetalinger skjer fra kassekredittkonto.

OPPGAVE 3 (30 %)

En produksjonsbedrift produserer og selger ett produkt på det innenlandske markedet. En har estimert sammenhengen mellom produsert / solgt mengde og inntekter / kostnader pr måned. På dette grunnlag har en laget et enhetsdiagram som ligger som vedlegg 2. (Vedlegget skal ikke leveres inn som del av besvarelsen.)

Bruk diagrammet til å svare på følgende spørsmål. Alle beregninger skal vises og avlesninger av diagram skal angis.

- a) Hva er totalkostnaden ved produksjon av henholdsvis 1000, 2000 og 3000 enheter?
- b) Vis hvordan differanseenhetskostnaden er beregnet for intervallene 1000-2000 og 2000-3000 enheter.
- c) Ved hvilken produksjonsmengde er kostnadsoptimum?
- d) Hva er overskuddet ved produksjon og salg av 2000 enheter?

- e) I hvilket mengdeintervall er prisen elastisk?
- f) Bedriften ønsker å tilpasse seg slik at overskuddet blir størst mulig. Hvilken mengde og pris gir størst overskudd (gevinstoptimum).
- g) Beregn bedriftens resultat ved gevinstoptimal produksjonsmengde.
- h) Illustrer bedriftens overskudd grafisk som et skravert rektangel i et enhetsdiagram med angivelse av aktuelle linjer og skjæringspunkter. (Ikke bruk vedlegg 2.)
- i) En utenlandsk kunde ønsker å kjøpe ubegrenset mengde for kr 1000 pr stk. Hvor mange enheter bør selges til utenlandsk kunde pr måned?
- j) Hva blir optimalt overskudd ved tilpasning til de to markedene?
- k) Hva skiller monopolistisk konkurranse fra fullkommen (atomistisk) konkurranse?

OPPGAVE 4 (20 %)

En mekanisk bedrift har registrert følgende regnskapstall for 4. kvartal 2016. Alle tall er oppgitt i hele 1.000.

Salgsinntekter	65.700	
Direkte material	18.500	
Direkte lønn i plateavdelingen	8.600	
Direkte lønn i maskinavdelingen	10.400	
Indirekte kostnader i materialavd.	1.200	(herav 500 variable)
Indirekte kostnader i plateavd.	3.300	(herav 1.700 variable)
Indirekte kostnader i maskinavd.	9.300	(herav 2.700 variable)
Indirekte kostnader salg/adm.avd.	8.500	(bare faste)

- a) Hva var resultatet i 4. kvartal?
- b) Hvor stort var dekningsbidraget og dekningsgraden i 4. kvartal?

Bedriften regner denne regnskapsperioden som en normalperiode, og ønsker å bruke disse regnskapstallene for å fastsette nye tilleggssatser for sine kalkyler.

- c) Beregn tilleggssatser (som prosenttillegg) for samtlige avdelinger for bruk i en selvkostkalkyle. Beregningsgrunnlag er:
 - Direkte material for materialavdelingen
 - Avdelingens direkte lønn for plateavdelingen
 - Avdelingens direkte lønn for maskinavdelingen
 - Tilvirkningskost for salg-/adm.avdelingen

Bedriften skal kalkulere en ny ordre. I forkalkylen er det lagt til grunn at forbruket av direkte materialer vil være kr 40.000, direkte lønn i plateavdelingen vil være kr 17.000 og direkte lønn i maskinavdelingen vil være kr 32.000.

d) Utarbeid selvkostkalkyle for denne ordren.

e) Hva vil salgsprisen eksklusiv merverdiavgift bli dersom bedriften har et tillegg for fortjeneste på 15 % av selvkost?

Bedriften får ikke aksept for salgsprisen du beregnet i deloppgave e). Kjøper er villig til å godta tilbudet dersom han får 20 % rabatt.

f) Hva blir salgsprisen dersom bedriften gir 20 % rabatt på beregnet salgspris?

g) Hvilke argumenter kan være aktuelle for/mot å akseptere kundens mottilbud?

NYNORSK

OPPGÅVE 1 (35%)

Handelskompaniet AS driv verksemd i eige bygg. Noko av lokalane blir leigd ut til andre. Foreløpig saldobalanse pr 31.12.2016 er lagt ved som vedlegg 1 (alle tal er i heile tusen). I resultatregnskapet er lønn, feriepengar og arbeidsgivaravgift trekt saman til ein konto. Alle betalbare driftskostnader er trekt saman til ein konto; - Andre driftskostnader. I balansen er Skyldig arbeidsgivaravgift, påløpte feriepengar og påløpt arbeidsgivaravgift av feriepengar trekt saman til ein konto.

Vedlegg 1 skal brukast som løysningsark. Legg til kontoar ved behov. Det skal bare leverast inn i eit eksemplar.

A. I forbindelse med årsavslutninga for 2016 skal du utarbeide Balanse og Resultatkonto der du tar omsyn til følgjande tilleggsopplysningar:

1. Bygningen skal avskrivast lineært med 2 % av kostpris som er 8000.
2. Varebiler skal avskrivast lineært med 15 % av kostpris som var 1400.
3. Inventaret er kjøpt for 1250. Det avskrivast lineært med 10 %.
4. En av leigetakarane har før utgangen av 2016 betalt 15 i forskotsleige for 1. kvartal 2017.
5. Det blir betalt avdrag og renter på pantelånet to gonger i året; - 01.03.16 og 01.09.16. Renter blir rekna etterskotsvis med ein rentesats på 4 % p.a.
6. Avsetning tap på fordringar pr 31.12.16 er beregnet til 45.
7. Varebeholdninga ved årets utgang skal førast i balansen med 1360.
8. Forsikringar betales ein gang pr år. Selskapet har i løpet av året betalt 135 i forsikringspremie for perioden 01.05.16 – 30.04.17. Beløpet er bokført på konto Andre driftskostnadar.
9. Ved utgangen av året var påløpte driftskostnadar 82.

10. Det skal ikkje avsetjast til skatt. Heile overskotet / underskotet skal førast mot Annen egenkapital.

B. Kor stor er bruttofortenesten i kroner og prosent?

OPPGAVE 2 (15 %)

Vis bokføringa av følgjande transaksjoner enten ved å teikne opp kontoar eller ved å vise konteringa i ein tabell.

Bruk dei kontoane du finn nødvendige. Det bør å lagast separate oppstillingar for del A og B.

A. Utgåande faktura, kreditnota, rabatt og betaling.

- a) Utgåande faktura som gjeld leveranse frå Bø Bygg til Snekker Andersen datert 01.02.2017:

Fakturabeløp: kr 72.800,- + 25 % meirverdiavgift.

Betalingsvilkår: pr 30 dagar – 2 % rabatt

- b) Utgåande kreditnota til Snekker Andersen 19.02.2017 på grunn av retur av varer.

Beløp: kr 5.600,- + 25 % meirverdiavgift.

- c) Mottatt innbetaling frå Snekker Andersen 02.03.2017. Mottatt beløp er fakturabeløpet med frådrag for kreditnota og rabatt avrunda til næraste heile krone. Beløpet er godskrive kassekreditkonto.

B. Løn

Lønsutbetaling den 15.03.2017 basert på følgjande opplysningar:

Samla brutto lønn	312.000
Samla skattetrekk	96.200

Sats for arbeidsgivaravgift: 14,1 %

Sats for feriepengar: 10,2 %

Det skal reknast og bokførast fullstendige avsetningar til feriepengar og arbeidsgivaravgift. Skattetrekket skal overførast til eigen bankkonto for skattetrekksmidlar. Alle utbetalingar skjer frå kassekreditkonto.

OPPGAVE 3 (30 %)

Ei produksjonsverksemd produserer og sel eit produkt på den innanlandske marknaden. Ein har estimert samanhengen mellom produsert / selt mengde og inntekter / kostnader pr månad. På dette grunnlag har ein laga eit enhetsdiagram som ligg som vedlegg 2. (Vedlegget skal ikkje leverast inn som del av svaret.)

Bruk diagrammet til å svare på følgjande spørsmål. Alle utrekningar skal visast og avlesingar av diagram skal forklarast.

- a) Kva er totalkostnaden ved produksjon av henholdsvis 1000, 2000 og 3000 einingar?
- b) Vis korleis differanseenhetskostnaden er beregnet for intervalla 1000-2000 og 2000-3000 enheter.
- c) Ved kva produksjonsmengd er kostnadsoptimum?
- d) Kva er overskotet ved produksjon og sal av 2000 enheter?
- e) I kva for mengdeintervall er prisen elastisk?
- f) Verksemda ønsker å tilpasse seg slik at overskotet blir størst mulig. Kva mengde og pris gir størst overskot (gevinstoptimum).
- g) Rekn ut verksemdas resultat ved gevinstoptimal produksjonsmengd.
- h) Illustrer verksemdas overskot grafisk som eit skravera rektangel i eit enhetsdiagram der du viser aktuelle linjer og skjeringspunkt. (Ikkje bruk vedlegg 2.)
- i) Ein utanlandsk kunde ønsker å kjøpe ubegrensa mengde for kr 1000 pr stk. Kor mange enheter bør seljast til utanlandsk kunde pr månad?
- j) Kva blir optimalt overskot ved tilpassing til dei to marknadene?
- k) Kva skil monopolistisk konkurranse frå fullkommen (atomistisk) konkurranse?

OPPGAVE 4 (20 %)

Ei mekanisk verksemd har registrert følgjande regnskapstall for 4. kvartal 2016. Alle tal er oppgitt i heile 1.000.

Salsinntekter	65.700	
Direkte material	18.500	
Direkte lønn i plateavdelinga	8.600	
Direkte lønn i maskinavdelinga	10.400	
Indirekte kostnader i materialavd.	1.200	(av dette 500 variable)
Indirekte kostnader i plateavd.	3.300	(av dette 1.700 variable)
Indirekte kostnader i maskinavd.	9.300	(av dette 2.700 variable)
Indirekte kostnader sal/adm.avd.	8.500	(bare faste)

- a) Kva var resultatet i 4. kvartal?

b) Kor stort var dekningsbidraget og dekningsgraden i 4. kvartal?

Verksemda reknar denne regnskapsperioden som ein normalperiode, og ønsker å bruke desse rvekneskapstala for å fastsette nye tilleggssatsar for sine kalkyler.

c) Rekn ut tilleggssatsar (som prosenttillegg) for alle avdelingane for bruk i ei sjølvkostkalkyle. Beregningsgrunnlag er:

- Direkte material for materialavdelinga
- Avdelingas direkte lønn for plateavdelinga
- Avdelingas direkte lønn for maskinavdelinga
- Tilvirkningskost for sal-/adm.avdelinga

Verksemda skal kalkulere ein ny ordre. I forkalkyla er det lagt til grunn at forbruket av direkte materialar vil være kr 40.000, direkte lønn i plateavdelinga vil være kr 17.000 og direkte lønn i maskinavdelinga vil være kr 32.000.

d) Utarbeid sjølvkostkalkyle for denne ordren.

e) Kva vil salsprisen eksklusiv meirverdiavgift bli dersom verksemda har eit tillegg for forteneste på 15 % av sjølvkost?

Verksemda får ikkje aksept for salsprisen du rekna ut i deloppgåve e). Kjøper er villig til å godta tilbodet dersom han får 20 % rabatt.

f) Kva blir salsprisen dersom verksemda gir 20 % rabatt på kalkulert salspris?

g) Kva argumenter kan være aktuelle for/mot å akseptere kundens mottilbod?

VEDLEGG 1

Kandidatnr.: _____

Kontonavn	Forel. Saldo	Overføringer	RESULTAT	BALANSE	Henv.
Bygning	6 240				
Tomt	750				
Varebil	870				
Inventar	560				
Varebeholdning	1 275				
Forskuddsbet forsikring	40				
Kundefordringer	879				
Avsetning tap på fordringer	-36				
Bankinnskudd, skattetrekk	114				
Aksjekapital	-1 500				
Annen egenkapital	-2 184				
Pantelån	-4 200				
Kassekreditt	-312				
Leverandørgjeld	-920				
Skyldig skattetrekk	-114				
Skyldig merv.avg.	-178				
Skyldig AGA, feriep. Etc	-395				
Forskuddsbet husleieinntekt	-10				
Påløpte rentekostnader	-60				
Påløpte driftskostnader	-48				
Avg.pl. Varesalg	-14 206				
Leieinntekter	-452				
Varekjøp	10 629				
Lønninger, AGA, etc	2 748				
Avskrivninger	0				
Andre driftskostnader	310				
Tap på fordringer	32				
Renteinntekter	-16				
Rentekostnader	184				
Årsresultat	0				
SUM	0				

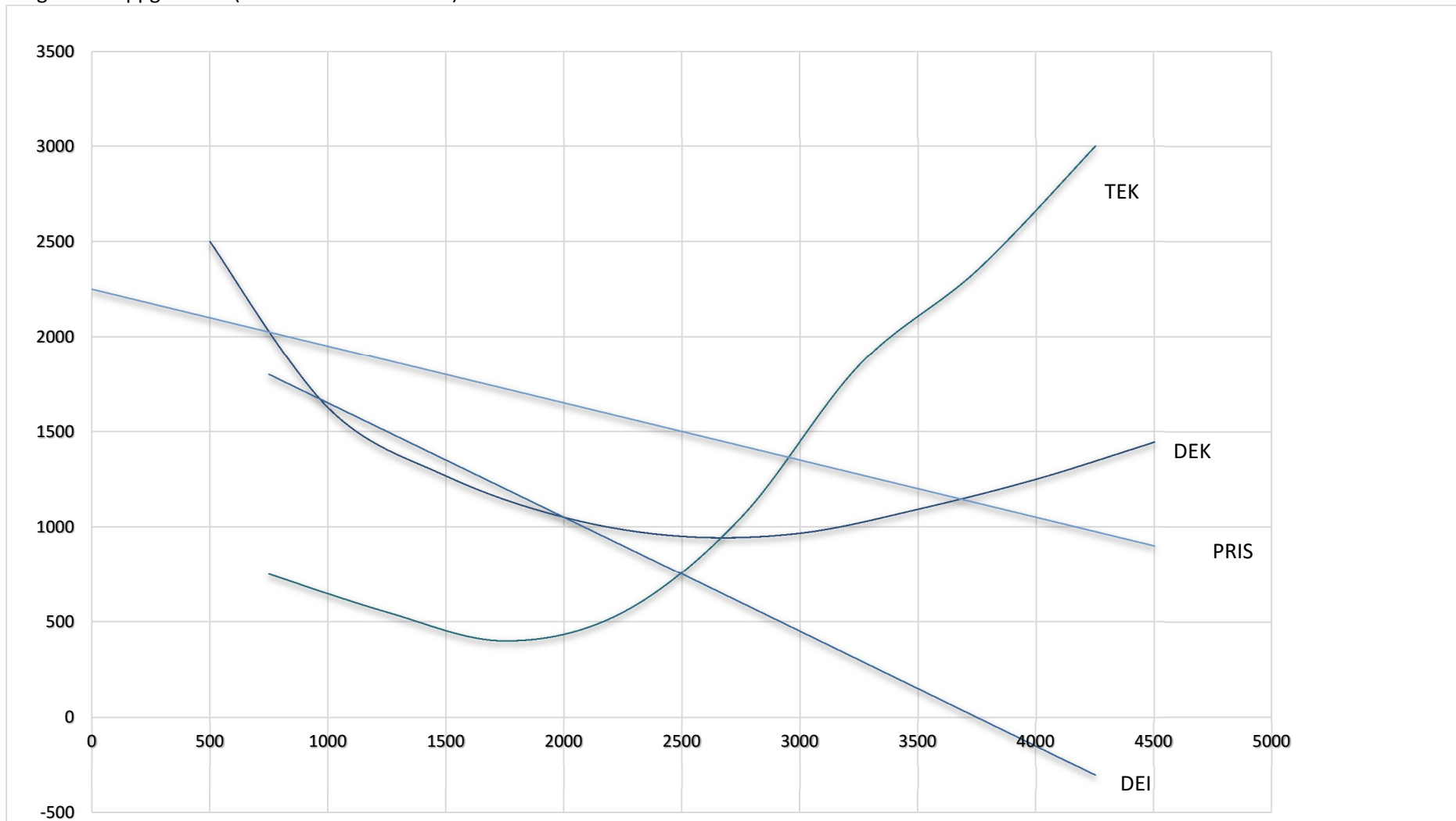
VEDLEGG 1

Kandidatnr.: _____

Kontonavn	Forel. Saldo	Overføringer	RESULTAT	BALANSE	Henv.
Bygning	6 240				
Tomt	750				
Varebil	870				
Inventar	560				
Varebeholdning	1 275				
Forskuddsbet forsikring	40				
Kundefordringer	879				
Avsetning tap på fordringer	-36				
Bankinnskudd, skattetrekk	114				
Aksjekapital	-1 500				
Annen egenkapital	-2 184				
Pantelån	-4 200				
Kassekreditt	-312				
Leverandørgjeld	-920				
Skyldig skattetrekk	-114				
Skyldig merv.avg.	-178				
Skyldig AGA, feriep. Etc	-395				
Forskuddsbet husleieinntekt	-10				
Påløpte rentekostnader	-60				
Påløpte driftskostnader	-48				
Avg.pl. Varesalg	-14 206				
Leieinntekter	-452				
Varekjøp	10 629				
Lønninger, AGA, etc	2 748				
Avskrivninger	0				
Andre driftskostnader	310				
Tap på fordringer	32				
Renteinntekter	-16				
Rentekostnader	184				
Årsresultat	0				
SUM	0				

Diagram til oppgave 3: (SKAL IKKE INNLEVERES)

VEDLEGG 2

PRIS = Enhetspris

DEI = Differanseenhetsinntekt

TEK = Totale enhetskostnader

DEK = Differanseenhetskostnader